

Про роботу Старокостянтинівського інклюзивно-ресурсного центру за 2019 рік

У своїй діяльності інклюзивно-ресурсний центр керується Конституцією України, Конвенцією про права осіб з інвалідністю, Законами України “Про освіту”, “Про загальну середню освіту”, “Про дошкільну освіту”, Постановою Кабінету Міністрів України “Про затвердження Положення про інклюзивно-ресурсний центр”, іншими актами законодавства та Статутом.

Центр є юридичною особою, має печатку, бланки встановленого зразка. Відповідно до нормативних документів має бути самостійний баланс та реєстраційні рахунки в органах Державного казначейства. Але на даний час фінансову діяльність Центру забезпечує централізована бухгалтерія управління освіти виконавчого комітету Старокостянтинівської міської ради.

Оскільки, приміщення центру на капітальному ремонті, управлінням освіти надано тимчасове приміщення для інклюзивно-ресурсного центру на базі загальноосвітньої школи I-III ступенів №4, де організовано інклюзивне навчання.

За кошти субвенції на підтримку осіб з особливими освітніми потребами 126 тис.грн., відповідно до переліку, затвердженого МОН було закуплено мультимедійне обладнання, сучасні планшети, принтер 3 в 1, дидактичні та корекційні засоби навчання для дітей з особливими освітніми потребами.

Наказом управління освіти затверджено штатну чисельність ІРЦ, відповідно до кількості дітей з особливими освітніми потребами, які проживають в місті та вимог чинного законодавства: 7 працівників:

- директор – 1 ставка;
- вчитель-логопед – 1 ставка;
- вчитель-дефектолог – 1 ставка;
- практичний психолог – 2 ставки;
- вчитель-реабілітолог – 1 ставка;
- медична сестра – 1 ставка.

Здійснюючи конкурсний відбір педагогічних працівників, ми зіткнулися із проблемою фахівця вчителя-реабілітолога.

Через відсутність коштів у місцевому бюджеті не фінансується посада медичної сестри. Це є порушенням в нашій роботі. Тому що, перебуваючи в приміщенні Центру, діти з особливими освітніми потребами мають бути забезпечені своєчасною медичною допомогою.

Основною метою діяльності Центру є забезпечення права дітей з особливими освітніми потребами віком від 2 до 18 років на здобуття дошкільної та загальної середньої освіти, в тому числі у закладах професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, шляхом проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини, надання психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг та забезпечення їх системного кваліфікованого супроводу. Станом на 02.01.2020 року загальна кількість дітей від 2 до 18 років становить 6728, з них дітей з порушеннями психофізичного розвитку – 1369 (з інвалідністю -122).

Відповідно до поставленої мети, предметом діяльності Центру є проведення комплексної оцінки з метою визначення особливих освітніх потреб дитини, в тому числі коефіцієнта її інтелекту, розроблення рекомендацій щодо освітньої програми, надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг відповідно до потенційних можливостей дитини.

Первинний прийом батьків (одного з батьків) або законних представників дитини проводить директор інклюзивно-ресурсного центру, визначає час та дату проведення комплексної оцінки та формує особову справу:

- заява щодо проведення комплексної психолого-педагогічної оцінки розвитку дитини;
- згода батьків (одного з батьків) або законних представників на обробку персональних даних їх неповнолітньої дитини;
- згода батьків (одного з батьків) або законних представників на обробку персональних даних;
- копія документів, що посвідчують особу батьків (одного з батьків) або законних представників;
- копія свідоцтва про народження дитини;
- індивідуальної програми реабілітації дитини з інвалідністю (у разі інвалідності);
- психолого-педагогічна характеристика дитини із зазначенням динаміки та якості засвоєння знань під час навчання, підготовлена відповідним педагогічним працівником та затверджена керівником відповідного закладу освіти;
- документи щодо додаткових обстежень дитини.

Із собою батьки обов'язково мають форму первинної облікової документації № 112/0 “Історія розвитку дитини”, затвердженої МОЗ, у разі потреби - довідку від психіатра.

Під час проведення комплексної оцінки фахівці інклюзивно-ресурсного центру створюють атмосферу довіри та доброзичливості, враховувати фізичний та емоційний стан дитини, індивідуальні особливості її розвитку, вік, місце проживання, мову спілкування.

Комплексна оцінка проводиться фахівцями інклюзивно-ресурсного центру індивідуально за участю батьків (одного з батьків) протягом 10 днів за такими напрямками:

- оцінка фізичного розвитку дитини;
- оцінка мовленнєвого розвитку дитини;
- оцінка когнітивної сфери дитини;
- оцінка емоційно-вольової сфери дитини;
- оцінка освітньої діяльності дитини.

Інформація про результати комплексної оцінки є конфіденційною. Узагальнення результатів комплексної оцінки здійснюється на засіданні фахівців інклюзивно-ресурсного центру (протокол засідання), в якому приймають участь батьки (один з батьків) або законні представники дитини з особливими освітніми потребами.

За результатами засідання складається висновок про комплексну оцінку, в якому зазначаються загальні дані про дитину з особливими освітніми потребами, її сім'ю (батьків (одного з батьків) або законних представників, братів, сестер), умови виховання в сім'ї, стан здоров'я дитини, заклад освіти, де навчається дитина, напрями проведення комплексної оцінки, загальні висновки, рекомендації, прізвище, ім'я, по батькові фахівців, які проводили оцінку.

Висновок про комплексну оцінку реєструється у відповідному журналі та надається батькам (одному з батьків) або законним представникам дитини з особливими освітніми потребами.

Отже, впродовж 2019 року комплексну оцінку пройшли 378 дітей. З них: 344 дитини дошкільного та 34 дитини шкільного віку. За результатами :

- з порушенням зору – 1 дитина;
- з порушенням слуху – 4 дитини;
- з порушенням опорно-рухового апарату – 3 дитини;
- із затримкою психічного розвитку – 14 дітей;
- з інтелектуальними порушеннями 14 дітей (11 – легка розумова відсталість, 3- помірна розумова відсталість);
- з розладами спектру аутизму – 5 дітей;
- з порушеннями мовлення – 202 дитини;
- з тяжкими порушеннями мовлення – 131 дитина;
- з порушенням емоційно-вольової сфери – 2 дитини;
- особливих потреб не виявлено – 2 дитини.

За рекомендаціями ІРЦ та заявами батьків інклюзивне навчання організовано у 2 групах 2 закладів дошкільної освіти для 2 дітей дошкільного віку та 8 класах 4 закладів загальної середньої освіти для 13 учнів. Введено 2 посади асистента вихователя, 8 посад — асистента вчителя, що відповідає кількості учнів, які навчаються інклюзивно. На базі загальноосвітньої школи І-ІІІ ступенів № 4 створено ресурсну кімнату.

Окрім проведення комплексної оцінки в Центрі надаються психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами, які навчаються у закладах дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти та інших закладах освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти (не відвідують заклади освіти) та не отримують відповідної допомоги. Протягом року фахівцями Центру проведено 1425 корекційно-розвиткових занять. З них: вчителем-логопедом – 461, вчителем-дефектологом – 326, практичними психологами – 393 занять з дітьми з особливими освітніми потребами.

Також фахівці беруть участь в командах психолого-педагогічного супроводу дитини з особливими освітніми потребами у закладах загальної середньої та дошкільної освіти з метою моніторингу динаміки розвитку дитини не рідше, ніж двічі на рік. Заклади освіти міста повністю укомплектовані посадами практичних психологів. На базі закладів дошкільної освіти відкрито 18 груп спеціального призначення (логопедичних), де отримують корекційно-розвиткові послуги 333 дитини з порушенням мовлення.

Для здійснення психологічного супроводу дітей з особливими освітніми потребами, які навчаються інклюзивно з 01.09.2019 року додатково введено 0,5 ставки практичного психолога у загальноосвітній школі I-III ступенів №4 та 7 годин на корекційну роботу у 3 закладах: загальноосвітня школа I-III ступенів №3, загальноосвітня школа I-III ступенів №7, НВК «Спеціалізована школа I ступеня, гімназія» ім. Героя України С.М.Бондарчука.

У Центрі ведеться реєстр дітей, які пройшли комплексну оцінку і перебувають на обліку в ІРЦ, за згодою їх батьків (одного з батьків) або законних представників на обробку персональних даних неповнолітньої дитини та реєстр закладів освіти, а також реєстру фахівців, які надають психолого-педагогічні та корекційно-розвиткові послуги дітям з особливими освітніми потребами за їх згодою.

Одним з напрямків діяльності Центру є надання консультацій та взаємодія з педагогічними працівниками закладів дошкільної, загальної середньої освіти з питань організації інклюзивного навчання. Впродовж року педагогічним працівниками фахівцями ІРЦ надано 900 консультацій: вчителем-логопедом – 149, вчителем-дефектологом – 112, практичними психологами – 176.

Пріоритетним напрямком роботи ІРЦ є надання методичної допомоги педагогічним працівникам закладів дошкільної, загальної середньої освіти, батькам або законним представникам дітей з особливими освітніми потребами щодо особливостей організації надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг таким дітям. Протягом 2019 року проведено 2 виробничих наради з керівниками закладів дошкільної та загальної середньої освіти, 9 – семінарів-практикумів, 9 тренінгів, 2 круглих столи для педагогів.

Важливим напрямом роботи Центру є робота з батьками. Консультування батьків або законних представників дітей з особливими освітніми потребами стосовно мережі закладів дошкільної, загальної середньої, професійної (професійно-технічної) освіти, інших закладів освіти, які забезпечують здобуття загальної середньої освіти, та зарахування до цих закладів, надання консультативної та психологічної допомоги, проведення бесід з батьками (законними представниками) дітей з особливими освітніми потребами у формуванні позитивної мотивації щодо розвитку таких дітей. Протягом 2019 року фахівцями надано 436 консультацій: вчителем-логопедом – 140, вчителем-дефектологом – 123, практичними психологами – 173.

З метою поширення знань про особливості навчання, консультування, діагностики дітей з особливими освітніми потребами фахівцями ІРЦ було проведено 9 семінарів-практикумів, 9 тренінгів, 2 засідання круглих столи, 36 методичних заходи, створено сайт Старокостянтинівського інклюзивно-ресурсного центру, сторінки фахівців у Facebook. Серед учасників груп є батьки, які виховують дітей з ООП, психологи шкіл та ЗДО, керівники закладів.

Одним з напрямків роботи є взаємодія з місцевими органами виконавчої влади, закладами освіти, закладами охорони здоров'я, закладами соціального захисту населення, службами у справах дітей, щодо надання психолого-педагогічних та корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами.

Протягом року фахівці Центру тісно співпрацювали із управлінням освіти (доповідь на колегії, виробничі наради), методичним кабінетом (доповідь на раді методичного кабінету), керівниками закладів дошкільної та загальної середньої освіти (виробничі наради), заступниками директорів з навчально-виховної роботи (інструктивно-методичні наради), медичними сестрами (семінар, круглий стіл), вчителями індивідуального та інклюзивного навчання (методичні об'єднання, семінари-практикуми, круглі столи), асистентами вихователів/вчителів (семінар, круглий стіл, тренінг), практичними психологами (методичні об'єднання, семінар), вчителями-логопедами (методичні об'єднання, семінари-практикуми, тренінги, майстер-класи).

Фахівцями ІРЦ проведено веселі, радісні свята для дітей з особливими освітніми потребами. Хорошою традицією стало виготовлення виробів з природних матеріалів, присвячених святу Осені. Кожен учень мав можливість відкрити свої таланти і втілити неперевершену фантазію, проявити оригінальність, естетику та втілити творчий задум. Проведено дитячий фестиваль для 44 дітей з інвалідністю «Ми — діти України», майстер-клас до дня Святого Миколая.

Напередодні Нового року до Старокостянтинівського інклюзивно-ресурсного центру завітали студія дитячого кіно і телебачення «Стильні штучки» Старокостянтинівської міської станції юних техніків на чолі з

директором, керівником Володимиром Турбаном, подарувавши святковий настрій та зняли новорічний відеоролик.

Організовано презентацію аудіокниги «Метелики в крижаних панцирах» Оксани Радущинської, проєкт «Особлива книга для особливих дітей».

Вихованці інклюзивно-ресурсного центру передали на Схід України, воїнам на передову, малюнки та плакати.

Не змогли б ми ефективно працювати без взаємодії із Центром первинної медико-санітарної допомоги. Тому що спільно узагальнюємо звіт про кількість дітей з порушенням психофізичного розвитку, які проживають на території міста.

ІРЦ співпрацює із міськрайонною організацією Товариства Червоного Хреста України. Головою Товариства Зоєю Скакун проведено заняття для фахівців по наданню першої медичної допомоги.

Значна увага в центрі приділяється підвищенню професійного рівня фахівців. З цією метою фахівці відвідують тренінги, семінари, вебінари, майстер класи із застосування сучасної спеціальної педагогіки та психології:

- курси підвищення кваліфікації при Хмельницькому ОШПО;
- тренінг для практичних психологів «Користування психодіагностичними методиками WISC-IV, Leiter-3, PEP-3, CASD, Conners-3»;
- тренінг з реабілітаційного супроводу реципієнтів системи імплантаційного слухопротезування;
- обласний семінар «Науково-методичне забезпечення реалізації концепції Нової української школи та Державного стандарту для дітей з особливими освітніми потребами»;
- вебінар «Особливості організації первинної консультації для батьків, діти яких мають психічні розлади»;
- вебінар «Емоційний інтелект. Практикум»;
- вебінар «Підготовка до школи та адаптаційний період у роботі з дітьми з РАС»;
- вебінар «Корекційні методики роботи з дітьми з особливими освітніми потребами (Освітній проєкт «На урок»);
- вебінар «Побудова освітнього процесу командою супроводу дитини з ООП у закладі освіти з інклюзивним навчанням»;
- участь у проєкті «Особливості роботи в інклюзивному освітньому просторі»

1 та 2 модуль «Стратегії навчання та корекції навичок дітей з розладами аутистичного спектру»;

3 модуль «Особливості роботи з дітьми із затримкою психічного розвитку»;

4 модуль «Синдром дефіциту уваги та гіперактивність: діагностика та корекція»;

- семінар «Стратегії навчання та корекції навичок дітей з розладами аутистичного спектру»;
- участь у засіданні круглого столу вчителів-логопедів «Роль вчителя-логопеда в забезпеченні педагогічного супроводу та наданні психолого-педагогічних, корекційно-розвиткових послуг дітям з особливими освітніми потребами в умовах ІРЦ.

Інклюзивно-ресурсний центр провадить діяльність з урахуванням таких принципів, як повага та сприйняття індивідуальних особливостей дітей, дотримання найкращих інтересів дитини, недопущення дискримінації та порушення прав дитини.

Олена Голюк, директор Старокостянтинівського інклюзивно-ресурсного центру